

În primăvara anului 1980, cu ocazia unor nivelări de teren în punctul Ciorenii, în apropiere de gara Timișoara-Ronaț, au fost deranjate urme de locuire aparținând mai multor epoci. Dintre acestea, cele mai importante sînt o necropolă de înhumatie și o așezare din secolele III-IV e.n., obiective în care s-au organizat în anul 1980 săpături de salvare, desfășurate, la necropolă — sub conducerea arheologului Alexandru Rădulescu, iar la așezarea de secolele III-IV sub conducerea arheologilor Adrian Bejan și Doina Benea.

S-a efectuat un sondaj în luna aprilie, continuat în luna august, în zona în care, la suprafață, s-au găsit resturile unui vas mic de cult, cilindric, avînd la exterior incizate semne paleocreștine. Sondajul a constatat dintr-o secțiune S 1 cu dimensiunile de $8 \times 1,80$ m orientată N-S, care a surprins colțurile a două semibordeie. Pentru degajarea integrală a locuințelor s-au deschis două casete, unite apoi într-o singură casetă mare (C 1) cu dimensiunile 8×3 m și o casetă mai mică (C 2) de 3×3 m, plasată la sud de S 1 și în continuarea casetei C 1, din care s-a recuperat material arheologic (ceramică) fără însă a surprinde urme de locuință.

Cele două locuințe din S 1 și C 1 sînt de formă dreptunghiulară, cu colțurile rotunjite. Semibordeiul nr. 1, de mai mici dimensiuni, orientat E-V, are laturile de $3,30 \times 2,50$ m, groapa sa coborînd pînă la adîncimea de 0,80/0,90 m. Nu s-a mai putut surprinde vatra, distrusă din vechime, dar s-a delimitat forma sa ovală după fragmentele de pămînt ars ce apar în zona vestică a locuinței. Fragmentele de arsură apar la adîncimea de 0,75/0,80 m de la nivelul actual de călcare, coborînd pînă la adîncimea de 1,40 m. Ele intră mult în peretele vestic al locuinței, dovedind că vatra a fost scobită în acest perete.

A doua locuință are dimensiuni mai mari și nu a fost degajată decît parțial. Dimensiunile surprinse sînt de $4,20 \times 3$ m, groapa semibordeiului coborînd și aici pînă la adîncimea de 0,80/0,90 m. Resturile vetrei se află la aceeași adîncime cu ale vetrei precedente, ele fiind plasate însă în interiorul locuinței, spre latura vestică a sa. Dinspre vatră pornește spre latura nordică a locuinței o groapă de acces, ce se adîncește pînă la adîncimea de 1,10 m, și este lată de 1,50 m. Pe latura estică, semibordeiul este străpuns de

mai multe gropi ulterioare, dintre care două, mai mari, sînt probabil laturi ale unor locuințe. Astfel, în colțul nod-estic al casetei s-a surprins colțul rotunjit al unei asemenea gropi, coborînd pînă la adîncimea de 0,60 m (dimensiunile de 1×1 m). De asemenea, între m 1,50—3,60 m s-a surprins parțial o a doua groapă de mari dimensiuni, adîncită inegal, între 0,70—1 m. Tot în colțul nord-estic al casetei au apărut și alte două gropi mai mici, ovale, coborînd pînă la adîncimea de 1,20 m.

Din ambele locuințe s-au recuperat fragmente ceramice executate cu mîna și la roată, de secolele III-IV e.n., ceramica la roată fiind din pastă fină, cenușie și roșie. Pînă în prezent a fost restaurat un vas lucrat cu mîna, prezentînd elemente de tradiție dacică.

Luînd în considerare suprapunerile de locuire ce au apărut în cadrul sondajului, considerăm că așezarea a cunoscut cel puțin două niveluri de locuire îndelungată.

Atît pe baza materialului ceramic recuperat, cît și pe baza caracteristicilor locuințelor deranjate, putem concluziona că așezarea de la Timișoara-Ciorenii se încadrează în tipul așezărilor rurale din secolele III-IV e.n., găsindu-și analogii în descoperirile din Banat¹ și în general de pe întreg teritoriul patriei noastre².

În județul Timiș, alături de așezarea din aceeași perioadă de la Hodoni-Pustă, unde au început săpăturile arheologice din anul 1979, așezarea de la Timișoara-Ciorenii constituie a doua așezare ce urmează a fi cercetată sistematic. Concluziile ce se vor desprinde din cercetarea arheologică a așezării de la Timișoara-Ciorenii vor contribui, alături de alte descoperiri similare făcute în zonă, la o mai bună cunoaștere a evoluției populației autohtone, daco-romane, de pe teritoriul Banatului, în secolele III-IV e.n.

¹ E. Iaroslavski — Gh. Lazarovici, *ActaMN*, 15, 1978, p. 255—261.

² D. Protase, *Banatica*, 1, 1971, p. 99—102, cu bibliografia aferentă.

³ A. Bejan, *Analele Banatului*, S.N., 1, 1981.

TIMIȘOARA CIORENI 1980 Plan S1 : C1

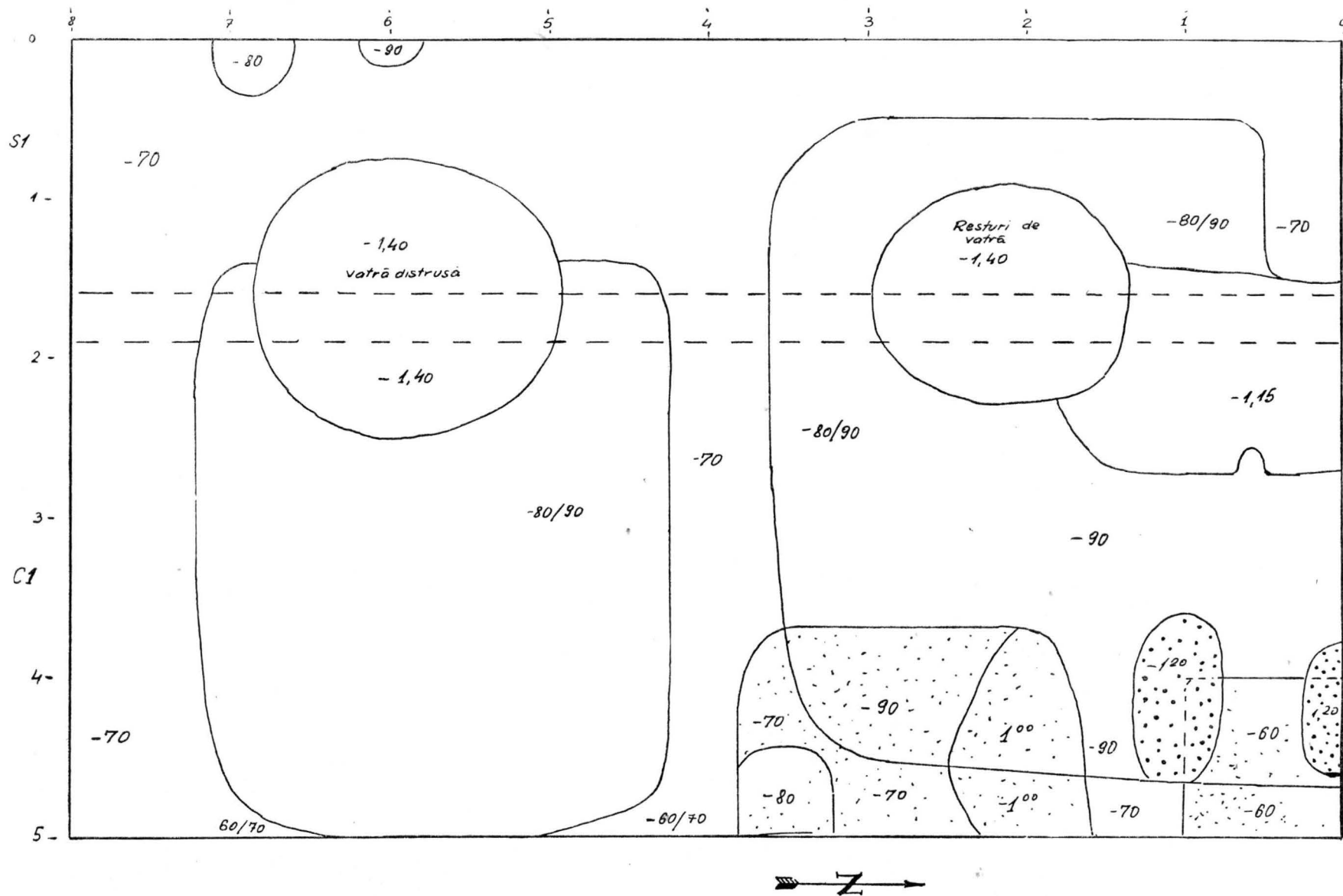

Fig. 1. Timișoara — „Cioresni”. Locuințe din secolele III—IV e.n., descoperite în anul 1980.

EINE ANSIEDLUNG AUS DEM 3.—4. JH.U.Z. BEI TIMIȘOARA — „CIORENI“

ZUSAMMENFASSUNG

Gelegentlich landwirtschaftlichen Arbeiten wurde im Frühjahr 1980 bei Timișoara — „Cioreseni“ eine Ansiedlung aus dem 3.—4. Jh.u.Z. ermittelt. Während den Ausgrabungen, die kurz nach der Entdeckung durchgeführt wurden, sind zwei Wohnungen in der Form von wenig eingetieften, rechteckigen Gruben (mit abgerundeten Ecken) freigelegt worden. Es wurde sowohl feine, graue und rötliche Drehscheibenkeramik als auch grobe, mit der Hand gefertigte Ware zutage gebracht; beide Sorten sind im 3.—4. Jh.u.Z. datierbar.

Eine Überlappung von zwei Wohnungen spricht dafür, daß es sich um eine aus zwei Niveaus bestehende Siedlung handelt.

Die Station von Timișoara — „Cioreseni“ gehört zum Typ der dörflichen Siedlungen des 3.—4. Jh.u.Z. und kann mit der Niederlassung von Hodoni-Pustă, wo seit 1979 archäologische Grabungen stattfinden verglichen werden. Die Erforschung dieser beiden Siedlungen wird zu einer besseren Kenntnis der Entwicklung der einheimischen römischdakischen Bevölkerung aus dem 3.—4. Jh.u.Z. in Banat beitragen.

ABBILDUNGSVERZEICHNIS

Abb. 1. Timișoara — „Cioreseni“. Wohnungen aus dem 3.—4 Jh.u.Z., im Jahre 1980 entdeckt.